

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามทัศนะของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล

7. ข้อเสนอแนะ

- 7.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป
- 7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย ที่มีต่อการจัดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสถานภาพ ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย ที่มีต่อการจัดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

2. สมมติฐานการวิจัย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย ที่มีสถานภาพต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ โรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย จำนวน 27 โรงเรียน ละ 15 คน รวม 405 คน แยกเป็นบุคลากรภายในโรงเรียนๆ ละ 3 คน รวม 81 คน และบุคลากรภายนอกโรงเรียนๆ ละ 12 คน รวม 324 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย จำนวน 27 โรงเรียน โดย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie. & Morgan. แล้วเทียบสัดส่วนจำนวนที่จะสุ่ม ในแต่ละกลุ่มจำแนกตามสถานภาพและองค์ประกอบ ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง รวม 202 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มแบบง่าย โดยวิธีการจับสลาก จากบุคลากรภายในโรงเรียน จำนวน 40 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 13 คน และผู้แทนครู 27 คน และจากบุคลากรภายนอกโรงเรียน จำนวน 162 คน ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง 27 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 27 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 27 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 27 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 54 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และตอนที่ 2 สอบถามทัศนคติที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ รวม 50 ข้อ แยกตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 7 ด้าน คือ การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร(การใช้หลักสูตร) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุง พัฒนา และมีค่าความเชื่อมั่น .97

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขออนุมัติหนังสือส่งเครื่องมือ ถึงผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย จำนวน 27 โรงเรียน โดยผู้วิจัยนำส่งและประสาน โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 202 ชุด เพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน ได้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามเก็บคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 202 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 202 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป (SPSS for windows) โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสำรวจรายการ มาวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และแบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน และเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ โดยการทดสอบ t – test แบบ Independent โดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาทัศนคติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการปฏิบัติการตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

5.1.1 ทัศนคติของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงาน ตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากมี 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ การวางแผนดำเนินการใช้ หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการบริหารหลักสูตร(การใช้หลักสูตร) และการเตรียมความพร้อม ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน คือ การสรุปผลการดำเนินงาน การปรับปรุง พัฒนา และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลที่มีการปฏิบัติต่ำสุด พิจารณาจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรภายในโรงเรียน โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) การปรับปรุง พัฒนา การเตรียมความพร้อม การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การสรุปผลการดำเนินงาน และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ส่วนบุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากมี 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการบริหารหลักสูตร(ใช้หลักสูตร) และการเตรียมความพร้อม และด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มี 3 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย

ตามลำดับ คือ การสรุปผลการดำเนินงาน การปรับปรุง พัฒนา และการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผล

5.1.2 ทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน ตาม ภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนการนำบุคลากรศึกษา คูงาน จากแหล่งความรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติต่ำสุด พิจารณาจำแนก ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรภายในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดประชุมชี้แจงและประชุมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก และการนำบุคลากรศึกษา คูงานจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย อยู่ในระดับปานกลางและมี การปฏิบัติต่ำสุด บุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมเสนอแนะให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ใน ระดับมาก ส่วนการนำบุคลากรศึกษา คูงานจากแหล่งความรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติต่ำสุด

5.1.3 ทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน ตาม ภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวม และทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การกำหนด โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล และการกำหนดการวัด และประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติต่ำสุด พิจารณาจำแนกตามสถานภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรภายในโรงเรียน ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การกำหนด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนการกำหนดวิธีการวัดและ ประเมินผลมีการปฏิบัติต่ำสุด บุคลากรภายนอกโรงเรียน ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การกำหนด โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล และ การกำหนดการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติต่ำสุด

5.1.4 ทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน ตาม ภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การวางแผน การบริหารจัดการบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์สอดคล้องกับ

ความต้องการ อยู่ในระดับมาก ส่วนการวางแผนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งความรู้ในชุมชนมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากและมีการปฏิบัติดีที่สุด พิจารณาจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การวางแผนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนการวางแผนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งความรู้ในชุมชนมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากและมีการปฏิบัติดีที่สุด บุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การวางแผนการบริหารจัดการบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์สอดคล้องกับความต้องการ อยู่ในระดับมาก ส่วนการวางแผนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งความรู้ในชุมชนมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากและมีการปฏิบัติดีที่สุด

5.1.5 ทศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน ตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้กระบวนการวิจัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติดีที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า บุคลากรภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้กระบวนการวิจัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากและมีการปฏิบัติดีที่สุด บุคลากรภายนอกโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้กระบวนการวิจัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติดีที่สุด

5.1.6 ทศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน ตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติดีที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า บุคลากรภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร

และงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมตรวจสอบและประเมินผล พัฒนาการผู้เรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติต่ำสุด บุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติต่ำสุด

5.1.7 ทักษะของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน ตาม ภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน โดยรวม อยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ การจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร และการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการใช้ หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรของ คณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติต่ำสุด เมื่อพิจารณาจำแนก ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า บุคลากรภายใน โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร อยู่ใน ระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรของคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติต่ำสุด บุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการใช้หลักสูตร อยู่ใน ระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรของคณะกรรมการ สถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและมีการปฏิบัติต่ำสุด

5.1.8 ทักษะของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน ตาม ภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุง พัฒนา โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การนำผลการดำเนินงานมาใช้ เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อยู่ในระดับ ปานกลางและมีการปฏิบัติต่ำสุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรภายใน โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ การนำข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้เกี่ยวข้อง มาวางแผนปรับปรุง แก้ไขกระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตร และการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมาก ส่วนการนำปัญหาที่พบในการบริหารจัดการหลักสูตร

มาวางแผนในการปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก และมีการปฏิบัติต่ำสุด บุคลากรภายนอก โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การนำผลการดำเนินงาน มาเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง และการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อยู่ใน ระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติต่ำสุด

5.2 ผลการเปรียบเทียบทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อ ระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างบุคลากร ภายในโรงเรียน กับบุคลากรภายนอกโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

5.2.1 ผลการเปรียบเทียบทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อ ระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างบุคลากรภายใน โรงเรียน กับบุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อ ระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างบุคลากรภายใน โรงเรียนกับบุคลากรภายนอกโรงเรียน รายด้าน พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 มี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุง พัฒนา ด้านที่ไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตร และด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร)

6. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อระดับ การปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายการใช้ หลักสูตรการศึกษา พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยบางประเด็น มาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

6.1 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งบุคลากรภายใน โรงเรียนและบุคลากรภายนอกโรงเรียน มีทัศนะต่อระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการวางแผนดำเนินการ ใช้หลักสูตร ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้

หลักสูตร) และด้านการเตรียมความพร้อม ที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น ประกอบกับ โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นสถานศึกษาในโครงการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประกอบด้วย บุคลากรภายในโรงเรียนและบุคลากรภายนอกโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาสังคมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกันตามบริบทสนองตอบความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมชาย แก้วชนะ (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งบุคลากรภายในโรงเรียน และบุคลากรภายนอกโรงเรียน มีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวม ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ด้านการปรับปรุง พัฒนา และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นที่น่าสังเกตว่า ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ มีระดับการปฏิบัติ น้อยกว่าทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าวได้เพียงแค่หนึ่งปีการศึกษา ประกอบกับ คณะกรรมการสถานศึกษา อาจขาดความตระหนัก หรืออาจไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านนี้เพียงพอ จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านนี้ มีระดับน้อยกว่าที่ควร ทั้งที่ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล เป็นวิธีการและขั้นตอนที่สำคัญ ที่จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตร (กรมวิชาการ : 2545) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล ฅ พัทลุง (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบและให้ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรว่า โรงเรียนควรจัดให้มีระบบนิเทศ ติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ ติดตามให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร ควรกำหนดให้มีการนิเทศ ติดตาม จัดให้มีการรายงานผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ และนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนางาน

6.3 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างคณะกรรมการ

สถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายในโรงเรียน กับคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และเป็นที่น่าสังเกตว่า ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุง พัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายในโรงเรียนมีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติงานด้านดังกล่าว อยู่ในระดับมาก แต่คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายนอกโรงเรียนมีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติงานด้านดังกล่าว อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายนอกโรงเรียน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในระดับที่น้อยกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายในโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหลายประการ เช่น จากผลการศึกษาวิจัยของ สาราญ หาญประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาบางส่วนเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ทราบขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของตนเอง ผู้บริหารและครูไม่ต้องการให้ บุคลากรภายนอกเข้าไปก้าวล่วงอำนาจหน้าที่ และเข้าไปตรวจสอบการทำงานของตน และวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่สามารถคัดเลือกคนที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการจัดการศึกษาเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาได้ และมีการจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาน้อยครั้งมาก ส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษามีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1 (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และอาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายนอกโรงเรียน ไม่มีเวลาว่างพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการจัดการบริหารจัดการหลักสูตรที่ผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณา และจากผลการศึกษาวิจัยของ สมพิศ วงษ์แหยม (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้น ปัญหาส่วนใหญ่เป็นเพราะปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล และปัญหาที่พบ คือ บุคคลที่เป็นทรัพยากรไม่มีเวลาว่างพอ

6.4 ผลการเปรียบเทียบ ทัศนคติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายในโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายนอกโรงเรียน ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร และด้าน

การดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) พบว่า ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ : 2545) ได้กำหนดให้มีการจัดประชุมชี้แจงให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมเสนอแนะ ให้ความเห็นชอบ ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน จึงทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ให้ความเห็นชอบ และร่วมวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบกับคณะกรรมการสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารหลักสูตรมากขึ้น จึงส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษามีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านดังกล่าวตรงกันทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายในโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคลากรภายนอกโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมวิชาการ(2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ร้อยละ 80 ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านการวางแผน กำหนดนโยบายและจุดหมายของการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

7. ข้อเสนอแนะ Rajabhat Mahasarakham University

7.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ จากผลการวิจัยที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล น้อยกว่าด้านอื่นๆ มาก และรองลงมา คือ ด้านการปรับปรุง พัฒนา ที่มีระดับการปฏิบัติงานค่อนข้างน้อยเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ สร้างความรู้ ความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งการปฏิบัติงานในด้านนี้ เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งจากบุคลากรภายในสถานศึกษาเองและบุคลากรภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องให้

ความสำคัญและคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งจะส่งผลให้ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดประสิทธิผล ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะเรื่องที่เหมาะสมควรดำเนินการวิจัยต่อไป ดังนี้

7.2.1 ควรศึกษาความรู้ ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อทราบความรู้ ความเข้าใจในภารกิจ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างแท้จริง

7.2.2 ควรศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมในภารกิจการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

7.2.4 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาที่แท้จริง